

## Foundations of Halacha 31.6 - Chametz of a Non-Jew

### 1. Gemara Pesachim 5b-6a

Our Rabbis taught: *Seven days shall there be no leaven found in your house: why is this stated, seeing that it is already said, and there shall no leavened bread be seen unto thee, neither shall there be leaven seen unto thee, in all thy borders?* Because it is said, *Neither shall there be leaven seen unto thee,* [implying] thine own thou must not see, yet thou mayest see that belonging to others and to the Most High. One might think that one may hide [leaven] or accept bailments [of leaven] from a Gentile: therefore it is stated, *it shall not be found [in your houses],* Now, I know this only of a Gentile who is not in your power or does not dwell with you in the [same] court-yard; how do I know it of a Gentile who is in your power and dwells with you in the [same] court-yard? Because it is stated, *[leaven] shall not be found in your houses.* I know this only of that which is your houses; how do I know it of [leaven] in pits, ditches and cavities? Because it is stated, *[neither shall there be leaven seen with thee,] in all thy borders.* Yet I might still argue, [indeed on account of leaven] 'in houses' one transgresses the injunction against it being seen, found, and against hiding it and receiving [it as] bailments from a Gentile; whereas in [respect to leaven in] 'thy borders' [we say,] thine own thou must not see, yet thou mayest see that belonging to others and to the Most High. How do we [however] know to apply that which is stated in this [verse] to the other, and vice versa? Therefore leaven is stated twice for a *gezerah shavah*. [Thus:] leaven is stated in connection with houses: *'no leaven shall be found in your houses';* and leaven is stated in connection with the borders; *'neither shall there be leaven seen with thee [in all thy borders]':* just as with the leaven which is stated in connection with houses, one transgresses the injunctions, it shall not be seen, it shall not be found, it shall not be hidden nor accepted as bailments from Gentiles, so with the leaven which is stated in connection with the borders, one violates the injunctions, it shall not be seen, it shall not be found, it shall not be hidden nor accepted as bailments from a Gentile. And just as with the leaven which is stated in connection with the borders, [only] thine own thou must not see, but thou mayest see that belonging to others and to the Most High, so with the leaven which is stated in connection with the houses, [only] thine own thou mayest not see, but thou mayest see that belonging to others and to the Most High.

The Master said: 'I know this only of a Gentile who is not in your power or does not dwell with you in the [same] court-yard; how do I know it of a Gentile who is in your power or who dwells with you in the [same] court-yard? Because it is stated, *[Leaven] shall not be found [in your houses].'* Whither does this tend? — Said Abaye: Reverse it. Raba said: In truth you must not reverse it, but it refers to the first clause: 'Thine own thou mayest not see, yet thou mayest see that belonging to others and to the Most High.' I know this only of a Gentile who is not in your power or who does not dwell with you in the [same] court-yard. How do I know it of one who is in your power or who dwells with you in the [same] court-yard? Because it is stated, *'there shall not be found'.* But this Tanna seeks permission yet cites a verse intimating a prohibition? — Because

### תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ה עמוד ב

תנו רבנן: +שמות יב+ שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם מה תלמוד לומר? והלא כבר נאמר +שמות יג+ לא יראה לך שאר [ולא יראה לך חמץ] בכל גבלך. לפי שנאמר לא יראה לך שאר - שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה. יכול יטמין ויקבל פקדונות מן הנכרי - תלמוד לומר לא ימצא. אין לי אלא בנכרי שלא כיבשתו, ואין שרוי עמך בחצר. נכרי שכיבשתו ושרוי עמך בחצר מניין? תלמוד לומר לא ימצא בבתיכם. אין לי אלא שבבתיכם, בבורות בשיחין ובמערות מניין? תלמוד לומר: בכל גבלך. ועדיין אני אומר: בבתים - עובר משום בל יראה ובל ימצא ובל יטמין ובל יקבל פקדונות מן הנכרי. בגבולין - שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה. מניין ליתן את האמור של זה בזה ושל זה בזה? תלמוד לומר: שאר שאר לגזירה שוה. נאמר שאר בבתים - שאר לא ימצא בבתיכם ונאמר שאר בגבולין - לא יראה לך שאר. מה שאור האמור בבתים - עובר משום בל יראה ובל ימצא ובל יטמין ובל יקבל פקדונות מן הנכרים, אף שאור האמור בגבולין - עובר משום בל יראה ובל ימצא ובל יטמין ובל יקבל פקדונות מן הנכרים. ומה שאור האמור בגבולין - שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה, אף שאור האמור בבתים - שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה.

אמר מר: אין לי אלא בנכרי שלא כיבשתו ואין שרוי עמך בחצר, נכרי שכיבשתו ושרוי עמך בחצר מניין? תלמוד לומר: לא ימצא. - כלפי לייא? - אמר אביי: איפוך. רבא אמר: לעולם לא תיפוך, וארישא קאי. שלך אי אתה רואה - אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה, אין לי אלא בנכרי שלא כיבשתו ואין שרוי עמך בחצר, נכרי שכיבשתו ושרוי עמך בחצר מניין? תלמוד לומר לא ימצא. - והאי תנא מיהדר

'unto thee' 'unto thee' is stated twice. The Master said: 'one might think that one may hide [leaven] or accept bailments [of leaven] from a Gentile; therefore it is stated, [leaven] shall not be found [in your houses].' But you said in the first clause, 'thine own thou mayest not see, yet thou mayest see that belonging to others and to the Most High?' — There is no difficulty: the one is meant where he [the Israelite] accepts responsibility [for same]; the other, where he does not accept responsibility. Just as Raba said to the townspeople of Mahuza: Remove the leaven belonging to the troops from your houses: power or who lives with you in the same court-yard is more likely to be meant than he who is independent or living away from you. since the former is more like yourself. Whereas here the latter is taken for granted, while proof is sought for the former. since it stands in your possession if lost or stolen, and you must requite [the loss], it is as yours and is forbidden. Now, that is well on the view that that which causes [liability] for money is as money. But on the view that it is not as money, what can be said? — Here it is different, because Scripture saith, 'There shall not be found'. Others say, That is well on the view that that which causes [liability] for money is not as money: hence 'there shall not be found' is necessary. But on the view that it is as money. what is the purpose of 'there shall not be found'? — It is necessary: you might argue, since if in existence it is returned as it is, it does not stand in his possession. Hence he informs us [otherwise].

אהיתירא ונסיב לה קרא לאיסורא? - משום שנאמר לך לך תרי זימני. אמר מר: יכול יטמין ויקבל פקדונות מן הנכרים - תלמוד לומר לא ימצא. הא אמרת רישא: שלך - אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה! - לא קשיא; הא - דקביל עליה אחריות, הא - דלא קביל עליה אחריות. כי הא דאמר להו רבא לבני מחוזא: בעירו חמירא דבני חילא מבתייכו, כיון דאילו מיגנב ואילו מיתביד - ברשותיכו קאי ובעיתו לשלומי - כדילכון דמי, ואסור. - הניחא למאן דאמר: דבר הגורם לממון - כממון דמי. אלא למאן דאמר: לאו כממון דמי, מאי איכא למימר? - שאני הכא, דאמר לא ימצא. איכא דאמרי: הניחא למאן דאמר דבר הגורם לממון לאו כממון דמי - [דף ו עמוד א] היינו דאיצטריך לא ימצא. אלא, למאן דאמר כממון דמי - לא ימצא למה לי? - איצטריך, סלקא דעתך אמינא: הואיל וכי איתיה - הדר בעיניה, לאו ברשותיה קאי - קמשמע לן.

**2. Shulchan Aruch OC 440:1-2**

1 If a non-Jew entrusted *chametz* of his to a Jew /the ruling is as follows/. (1) If /the Jew/ (2) is committed to liability for theft or loss /of the *chametz*, then/ irrespective of whether /the *chametz*/ is in /the Jew's/ house whether it is (3) in any /other/ place in his possession, (4) he is obliged (5) to dispose of it. *Gloss: /He is obliged to do so/ (6) even if he in turn entrusted /the *chametz*/ in the hands of (7) another non-Jew.(...)* (8) There are /authorities/ who say that even if /the Jew/ is simply an unpaid trustee, who is /only/ committed /to liability/ for negligence, he is /also/ obliged to dispose of /the *chametz*/. /There are also authorities who say that/ even if /the Jew/ is not committed to liability by law, but knows that the non-Jew is violent and will compel him to pay /for the *chametz*/ if it is lost, he is obliged to dispose of it. (9) ) There are /other authorities/ who dispute this.

2 If /the Jew/ is not committed to liability for /the *chametz*/ (10) he is not obliged to dispose of it. This even /applies/ if /the non-Jew/ is subject to him, (11) such as when he is a *ger toshav* or is living with him in the /same/ courtyard. /However, the Jew/ must make (12) a partition, ten handbreadths high, in front 1\* of /the *chametz*/, (13) so that he will not forget /that it is prohibited/ and eat it. *Gloss: (14) When a non-Jew put down *chametz* in the house of a Jew without /the Jew's/ permission, /the Jew/ should cover it with an inverted vessel. (...)* /However,/ this only /applies/ on *Yom Tov*, (15) but if it is before *Yom Tov* he must make a partition /in front of it/. (See below in Sec. 446, Par 1.)

**שולחן ערוך אורח חיים סימן תמ**

סעיף א. נכרי שהפקיד חמצו אצל ישראל, (א) אם הוא (ב) חייב באחריותו מגניבה ואבידה, בין שהוא בביתו בין שהוא (ג) בכל מקום ברשותו, (ד) [א] חייב (ה) לבערו. הגה: \* (ו) ואפילו חזר והפקידו א ביד [ב] (ז) אינו יהודי אחר (הגהות אלפסי פ"ק דפסחים). (ח) ו"א שאפי' אינו עליו אלא שומר חנם שחייב בפשיעה, חייב לבערו. ואפילו אם אינו חייב באחריותו בדין, <א> אלא שיודע שהאינו יהודי אלם ויכפהו לשלם אם יאבד, חייב לבערו; (ט) [ג] ויש חולקים.

סעיף ב. ואם אינו חייב באחריותו, (י) [ד] אינו חייב לבערו אפילו אם כבוש תחת ידו, (יא) כגון שהוא ב גר תושב ושרוי עמו בחצר. <ב> וצריך לעשות לפניו (יב) מחיצה גבוה י' טפחים, \* (יג) ג כדי שלא ישכח ויאכלנו. הגה: (יד) וא"י שהניח חמץ בבית ישראל בלא רשותו, כופה עליו כלי (ריב"ש סי' ת"א); ודוקא ד ב"ט, (טו) <ג> אבל אם הוא ה קודם יו"ט צריך לעשות מחיצה (ע"ל סימן תמ"ו סעיף א').